

Udtryk, som er laant fra fremmed Lovgivning og Videnskab, naar jeg i det Ændringsforslag, jeg har stillet, har brugt Udtrykket „normal og repræsentativ“. Hvad der er repræsentativt for Danmark, er selvfølgelig ikke repræsentativt for Tyskland eller Amerika, fordi Fabrikkerne der maaske er 3—4 Gange saa store som i Danmark. Jeg har tilladt mig at foreslaa en yderligere Ændring paa dette Punkt efter en Samtale, jeg har haft med det ærede Medlem for Skanderborg Amt. Spørgsmaalet er, siger det ærede Medlem, om en Trust, der har naaet en væsentlig Besparelse ved at forringe sine Produktionsomkostninger ved tekniske Forbedringer, ikke skal have noget for det. Jo, den bør have noget for det, og derfor har jeg ogsaa foreslaaet det. Jeg vil altsaa bede det ærede Medlem om muligt at trække sit Forslag tilbage til Fordel for mit, der realiserer hans Ide. Og jeg vil bede den højtærede Minister og Ordføreren for Flertallet om at tage denne Paragraf op til velvillig Behandling. Jeg vil gerne forklare, hvorfor jeg roste de ærede Medlemmer for at have stillet det omtalte Ændringsforslag. Det gjorde jeg, fordi de er kommet til det ad den Vej, de er. Den amerikanske Trustkommission, Interstate commercial commission, har netop i sin Praksis fastslaaet, at der er noget, der hedder en fysisk Vurdering. Jeg skal ikke tale Teori, men blot nævne, at amerikansk Praksis gaar ud fra tre Vurderinger af Ejendomme. Der er først Udbyttevurdering: Hvor meget giver den og den Ejendom om Aaret, dette multiplicerer man med 25. Dernæst er der Anskaffelsesvurdering: Hvor meget har den og den Ejendom kostet minus Slitage? Det tredje er den fysiske Vurdering: Hvor meget er den værd i Øjeblikket?

Jeg vil altsaa anbefale den nævnte Paragraf til velvillig Behandling — eventuelt mellem anden og tredje Behandling — og vil bede det ærede Medlem ikke at lade en god Tanke blive slaaet ihjel ved at føre den for tidlig frem til Afstemning. Den allersidste af de Ændringer, det ærede Medlem foreslaar, vil jeg gerne stemme for.

Det højtærede Mindretal polemiserer mod Lovforslaget og siger, det er unødvendigt. Den ærede Mindretalsordfører (Fraenkel) brugte det Udtryk, at det var et Skridt hen imod Socialismen. Ja, men desværre, kan man maaske sige, kan vi vel overhovedet ikke undgaa at gaa hen imod

Socialismen, naar vi gaar bort fra den yderliggaaende Liberalisme. Men hvis man skulde gaa ud fra det ærede Medlems Tankegang, at man aldrig bør række en vis Mand Haanden — og jeg skal indrømme, det er farligt —, kunde man ingen Vegne komme; f. Eks. kunde det ærede Medlem da ikke i sin Tid have arbejdet for og stemt for almindelig Valgret til Landstinget; det ærede Medlem, der egentlig af Karakter er født Reformist, vilde da være meget daarligt stillet. Man er virkelig tvungen til at gøre Tiden dens Indrømmelser, selv om man derved paa visse Punkter kommer til at bevæge sig hen imod Modparten. Socialdemokratiet har — hvad ærede Medlemmer maa erindre — saa mange Punkter paa sit Program, at det umuligt kan være galt alt sammen.

Imidlertid, vi har Truster her i Landet — ja, undskyld, jeg bruger det Udtryk — vi har altsaa Monopoldannelser her i Landet. Før Krigen havde vi dem: Petroleum, Glasværker, Cikorie, Cement, Sukker, Papir, Teglværker, Svovlsyre, Nordisk Kabel og nu efter Krigen yderligere Skotøj, Læder, Mineralvande, Bryggerier, Sejlskibsrederier — Dampskibsrederier i Virkeligheden ogsaa — Soda, Tændstikker og Sprit. Og de vil Dag for Dag vokse og tilmed være tvungne til det — jeg skal straks komme tilbage til et Udtryk i det ærede Medlems Betænkning og i hans Udtalelser, som viser, at han i Virkeligheden forudsætter dette. Naar vi staar overfor en saadan Række Truster, kan vi ikke undgaa at undersøge dem, og dette Forslag er i Virkeligheden kun et Forslag til en Undersøgelseslov; alt det, det ærede Medlem behøjder Forslaget, ligger ikke deri. Det indeholder ikke positive Forholdsregler. Der staar den overordentlige Kommission paa samme Standpunkt som den engelske Kommission: Vi vil kun have Oplysninger. Thi Trusterne er stærke, og her i Danmark er de dobbelt stærke af den Grund — jeg ved ikke, om den højtærede Formand vil tillade mig at sige det, jeg nu vil sige —, at det danske Folk, saa udmærket det end er, holder mest af at gaa i Flok, og det moralske Mod, der hører til for at staa op og slaas for sig selv og sin Ide er ikke den enkelte Mands Mod. Saa meget fysisk Mod, det danske Folk end har, dets moralske Mod tror jeg ikke er saa stærkt. Jeg har i den overordentlige Kommission haft Lejlighed til at se, hvordan de smaa næringsdrivende, som ude paa Gangen kunde komme hen og sige alt muligt til os Kommissionsmedlemmer, der-